

Dumonda Rettich concernent la mancanza d'ina emprima scolaziun sco factur da ristga

Tras la scola vegnan ils giuvenils preparads bain per la midada da la scola obligatorica a la scola professiunala resp. al gimnasi. Mo paucs giuvenils n'han nagina soluziun da cuntinuaziun suenter il temp da scola. Durant la fasa da questa midada ed er suenter na datti betg pli quest accompagnament usità tras la scola. A partir da là perdan er autras purschidas impurtantas da las scolos (tranter auter lavur sociala da scola, pedagogia curativa) lur cumpetenzza, uschia che purschidas da sustegn impurtantas crodan davent en il mintgadi dals giuvenils. La midada da la scola obligatorica ad in emprendissadi terminà u ad ina scola da cuntinuaziun frequentada cun success na gartegia betg a tut ils giuvenils. Tenor studis naziunals n'arivan fin a 10% da las persunas giuvnas creschidas betg da terminar cun success in emprendissadi u ina scola da cuntinuaziun.

En in mund digitalisà, nua che la furmaziun è anc pli impurtanta che pli baud, è la mancanza d'ina emprima scolaziun ina ristga da povradad. La grevezza augmentada pervia da midadas da piazza, la precarisaziun dal martgà da lavur sco er facturs da ristga psychics, sco temas existenzialas, augmentan la ristga da donns da sanadad consecutivs.

L'onn 2018 n'aveva passa la mesadad (52,4%) da las persunas che retiran agid social en la citad da Cuira (cumparegliaziun dals indicaturs 2018 davart l'agid social en 14 citads svizras) betg ina scolaziun professiunala (quai en cumparegliaziun cun 5,7% tar las persunas cun ina scolaziun spezialisada universitara / superiura).

Il rapport da basa da l'Uffizi federal da sanadad publica (UFSP), ch'è cumparà l'avrigl 2020, formulescha mesiras che gidan ad augmentar l'egualitad da las schanzas sin il martgà da lavur. En quest rapport vegn il tema «scolaziun» tractà sco factur essenzial.

L'october passà ha la citad da Turitg preni per mauns questa problematica ed ha elavurà ina strategia da furmaziun per persunas pauc qualifitgadas. Tras la promoziun da scolaziuns e da furmaziuns supplementaras duain persunas entaifer ed ordaifer il martgà da lavur vegnir qualifitgadas d'augmentar lur abilitad sin il martgà da lavur. Ultra da persunas che retiran agid social duai ina furmaziun supplementara vegnir pussibilitada da nov er a persunas che sa chattan bain anc en il mund professiunal, che han dentant ina piazza da lavur che vala en l'avegnir sco periclitada.

Per quest motiv tschentan las sutsegnadras ed ils sutsegnaders las suandantas dumondas a la Regenza:

1. Quant gronda è la part da persunas giuvnas creschidas che fan il pass en la vita professiunala senza emprima scolaziun en il chantun Grischun e co è sa sviluppà ses dumber ils onns passads?
2. Tge consequenzas han (emprimas) scolaziuns betg terminadas per l'abilitad da persunas giuvnas creschidas sin il martgà da lavur, per lur sanadad e per il cumportament social?
3. Co pon giuvenils vulnerabels vegnir accompagnads en moda pli lianta, sch'els interrompan (u ston interromper) lur emprendissadi u lur scolaziun e n'arivan betg da returnar svelt en in auter emprendissadi u en ina nova scolaziun?
4. È la Regenza pronta – en vista al rapport da basa dal UFSP sco er en vista a l'offensiva naziunala da furmaziun supplementara «Lavur grazia a furmaziun» da la Conferenza svizra da l'agid social (COSAS) – d'elavurar ina strategia chantunala da furmaziun per persunas pauc qualifitgadas, sumegliantamain a quella da la citad da Turitg?

Cuira, ils 19 da zercladur 2020

Rettich, Tanner, Casutt-Derungs, Baselgia-Brunner, Brandenburger, Cahenzli-Philipp, Caluori, Cantieni, Cavegn, Deplazes (Cuira), Deplazes (Rabius), Föhn, Gartmann-Albin, Gasser, Geisseler, Gugelmann, Hardegger, Hartmann-Conrad, Hofmann, Holzinger-Loretz, Horrer, Kohler, Maissen, Märchy-Caduff, Michael (Castasegna), Müller (Favugn), Niggli-Mathis (Grüsch), Papa, Perl, Preisig, Rutishauser, Schmid, Schwärzel, Thöny, von Ballmoos, Widmer (Favugn), Wilhelm, Zanetti (Landquart), Pajic